

Nya regler gällande godkännandeprövning och tillsyn av fristående förskolor och vissa fritidshem

Från den 1 januari 2019 gäller nya bestämmelser i skollagen som innebär att kommunen ska göra ytterligare bedömningar i sin godkännandeprövning och tillsyn av fristående förskolor och vissa fritidshem.

Nedan följer en information om vad de nya bestämmelserna innebär.

Ägar- och ledningsprövning

De nya bestämmelserna innebär skärpta krav på insikt, lämplighet och ekonomiska förutsättningar för enskilda att bedriva verksamhet.

Enligt den nya lydelsen i 2 kap. 5 § skollagen ska godkännande lämnas om den enskilde

1. genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten,
2. har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, och
3. i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen.

Kraven omfattar ägare med ett väsentligt inflytande, ledning samt även andra som har ett bestämmande inflytande i huvudmannens verksamhet, såsom:

- Verkställande direktör och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten (faktisk företrädare)
- Styrelseledamöter och styrelsesuppleanter
- Bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag, och
- Personer som genom ett direkt eller indirekt ägande (ägande i flera led) har ett väsentligt inflytande över verksamheten

Med väsentligt inflytande över verksamheten avses som huvudregel ett ägande om mer än tio procent av det röstberättigade aktiekapitalet.

Krav på erfarenhet eller insikt innebär att det inom den krets av personer som omfattas av ägar- och ledningsprövning ska finnas kompetens gällande de föreskrifter som krävs för att bedriva förskoleverksamhet, till exempel skollagstiftning, arbetsrätt, arbetsmiljö samt ekonomi. Det räcker med en samlad kompetens inom ägar- och ledningskretsen, såsom t ex i en styrelse, varje enskild

person behöver alltså inte ha den erfarenhet eller insikt som krävs. Det är emellertid inte tillräckligt att det finns tillgång till kompetent administrativ och ekonomisk förvaltning i form av personal. Det är huvudmannen (och dess ägare och ledning) som ska ha den samlade kompetensen.

Personer som ingår i ägar- och ledningskretsen ska även i övrigt bedömas lämpliga. Vid lämplighetsprövningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas. Var och en i ägar- och ledningskretsen måste bedömas lämplig. Det räcker alltså med att en person bedöms olämplig för att kraven inte ska anses vara uppfyllda. De omständigheter som enligt förarbetena bör läggas till grund vid prövningen är framför allt tidigare brottslighet och ekonomisk misskötsamhet.

Ekonomiska förutsättningar

De nya bestämmelserna förtydligar kravet på att huvudmannen har ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamhet enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten, detta gäller både vid tillståndsprövning samt fortlöpande därefter. Om huvudmannen ingår i en koncern beaktas även koncernens ekonomi.

Inhämtande av uppgifter från andra myndigheter och företag

Vid bedömning av ekonomiska förutsättningar samt vid ägar- och ledningsprövning kan bland annat uppgifter komma att inhämtas från Polismyndigheten, Bolagsverket, Kronofogdemyndigheten, Skatteverket och företag som erbjuder kreditupplysningar.

Avgifter i ansökningsärenden

Den kommun som handlägger ärenden om godkännande av en enskild som huvudman har i enlighet med de nya bestämmelserna i skollagen också rätt att ta ut en avgift för ansökningar om godkännande. Mer information om eventuella avgifter anslås på hemsidan i ett sådant fall Jönköpings kommun fattar beslut om införande av avgifter.

För befintliga huvudmän

Kraven ska vara uppfyllda fortlöpande

Det finns inga övergångsbestämmelser kring införandet av de skärpta kraven. En huvudman som är godkänd att bedriva förskoleverksamhet är skyldig att löpande säkerställa att kraven på erfarenhet eller insikt samt lämplighet är uppfyllda inom ägar- och ledningskretsen. Huvudmannen behöver också löpande säkerställa att det finns ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamheten. Det innebär att inom ramen för tillsynen kommer en prövning att genomföras för att se om huvudmannen uppfyller de nya kraven.

Anmälningsskyldighet vid förändringar inom ägar- och ledningskretsen

En huvudman som gör förändringar inom ägar- och ledningskretsen är från och med den 1 januari 2019 även skyldig att anmäla detta inom en månad efter att bytet av ägare/person genomförts. Mer information om anmälan av förändring inom ägar- och ledningskretsen kommer att publiceras på [Jönköpings kommuns hemsida](#).

Mer information om de nya bestämmelserna finns på [riksdagens hemsida](#).